

STEFAN BREMER

TANGOMUSIKAL! Suveräna Teater Memma gästspelade på ÅST med föreställningen Sånger från bottenvåningen, som skämtar med föreställningar om finskt och svenskt men mer handlar om kärlek och förändring. På scenen Jonte Ramsten, Birthe Wingren och (under paraplyet) musikern Patrick Rydman.

"Sånger från bottenvåningen", feelgood utan tillsatt socker

PJÄSEN. När Birthe Wingren var nytutexaminerad från teaterhögskolan under tidigt 1990-tal landade hon för ett par år i Åbo, där hon lyste särskilt i musikteaterroller. Åbo Svenska Teaters publik har sen dess haft en Wingrenabstinens – kanske utan att veta om det, som kvällspresens skulle formulera det.

När hon gästspelar på ÅST i pjäsen "Sånger från bottenvåningen" vet man varför. I en scen en bra bit in i enaktaren sjunger hon för sig själv några takter ur tangon "Täysikuu", interfolierat av ett par innerliga bloss på en låtsascigarrett. Så ser det ut när en skådespelare samlar ihop blandade känslor från pjäsens olika nivåer i en enda ton: underbart.

Föreställningen klär av sig romantisering och nostalgi som man lämnar en utsliten rock, den flyttar igenkänningen till längtan efter förändring. Och jag sitter plötsligt i en teater i Åbo och längtar starkt till ett Finland som är öppet närvarande i ögonblicket, som aktörerna på scenen!

BERÄTTELSEN I musikteaterföreställningen "Sånger från bottenvåningen" fokuserar på ett finskt par. De har bott ett bra tag i Sverige, hon heter Silja och han Viking (plats för knöliga kommentarer). Egentligen heter han Veli-Veikko, men står inte ut med svenskarnas uttal av namnet. **Jonte Ramsten** har Veli-Veikko-Vikings roll, och han är tidigare känd som medlem i a cappella-gruppen **Fork**, perfekt som Wingrens sångpartner.

Föreställningens scenmusiker är **Patrick Rydman**, ibland rycker han in i rollen som svensk granne (som säger "hej!" sju gånger under ett trivialt möte!) eller bara som representant för svenskheten och dess obehagligheter. Men innan pjäsen är

slut säger han ett par fraser på finska. Man leker lite med det som också är sant: mycket av det som är bra inom kulturen i Sverige i dag har rötter i andra länder, Finland till exempel.

MUSIKVALET ÄR först och främst tango. Har inte alla finlandfödda skådespelare i Sverige nångång uppträtt med tango! Tangon är ju känd som den tillknäppta finnens trygga rum för känslouttryck. Och föreställningen petar också runt i svenskarnas ängslighet i känslöfrågor – hur man trevar efter rätt nivå att umgås på. Hur vill ni definiera er, frågar svensk(het)en. Silja och Viking koncentrerar sig för att få tag i vad som menas, säger sen: Det gör vi inte.

Men pjäsen har många lager. Den rör vid kulturkrockar och förutfattade meningar, släpper fram några billiga finlandföreställningar, skojar med dem, skojar underförstått med att man fortfarande måste skoja om detta. Den är också ett äktenskapsdrama, för Silja och Viking har varit gifta i tjugofem år. De firar med viss anspråkslöshet, men firandet poängterar också deras olikheter.

Viking är en ingenjörssjäl som vill att allt som funkade ska fortsätta på samma sätt. Silja, som förvirrar Viking genom att tala med halva meningar, vill ha förändring. Hon tar

sin väska och ger sig av, glömda är alla de framsjungna minnena.

DÅ HAR man hört **Unto Mononen** och **Toivo Kärki**, men också nuddat vid bitar av till exempel **Jenni Vartiainen** och **Ultra Bra**. Föreställningen klär av sig romantisering och nostalgi som man lämnar en utsliten rock, den flyttar igenkänningen till längtan efter förändring. Och jag sitter plötsligt i en teater i Åbo och längtar starkt till ett Finland som är öppet närvarande i ögonblicket, som aktörerna på scenen!

"Siks oon mä suruinen..." , det är en tango som inte kan undgå att häcklas lite, men när Ramsten sjunger den på svenska öppnar man också sitt hjärta för den, den innehåller omfamnande acceptans mer än självömkan. **Tobias Zilliacus** har stått för sångernas nyöversättningar. Snuggast är kanske **"Badding"** **Somerjokis** "Paratiisi" som nu på svenska har mer av kropp och lite mindre av idylliskt sommarland. Scenvarianten understryker också att paradiset måste vara live, annars gäller det inte.

TEATER MEMMA är en tre år gammal teatergrupp vars enda produktion tills vidare är "Sånger från bottenvåningen". Den består av Wingren och Ramstedt och av **Ville Virta-**

Sånger från bottenvåningen

- Idé och manus: Jonte Ramsten, Ville Virtanen och Birthe Wingren
- Regi: Ville Virtanen
- Musikarrangemang: Patrick Rydman
- Sångöversättningar: Tobias Zilliacus
- Scenografi: Jon Eliason
- Mask och kostym: Anna Olofson
- Ljusdesign: Valdemar Virtanen
- Koreografi: Antton Laine
- På scenen: Birthe Wingren, Jonte Ramsten, Patrick Rydman
- Produktion: Teater Memma
- Gästspel på Åbo Svenska Teaters studioscenen 23.3.

nen, en skådespelare vars insatser under senare år gett många svenska filmer och teveserier en välbehövlig skjuts.

Hans regi av "Sånger från bottenvåningen" är lika rörlig och uppmärksam på varje detalj. Och den som vill kan få kalla den feelgoodföreställning – men i så fall är det feelgood utan tillsatt socker eller andra artificiella sötningsmedel.

Ann-Christine Snickars
ann-christine.snickars@aumedia.fi